

MÁGYAR KÜRIR.

Nr. 37.

Indult Bétsből, Pénteken, Nővember' 6-dikán, 1829.

B é t s.

Felséges rendelés szerént néhai Ludovika Henriette Karolina Haszsziai Nagy Hertzeg Aszszony Ó Kir. Magassága halálát a' Fels. Austriai Ts. K. Udvar Nov. 5-dikétől kezdve 18 napig fogja gyászolni.

Ó Ts. K. Felsége méltóztatott a' Munkátsi Fő Tiszt. Egyesült Ó hitű Orosz Káptalannál következő Előmozdításokat kegyelmesen rendelni, ú. m.

Fő Tiszt. Gregorovics Mihály, eddig Scholasticus Kánonok Urat, Primicerius, vagy Kántor Kánonokká, Fő Tiszt. Csurgovich János Urat pedig Cartophilax, vagy Cancellárius Kánonokráról Scholasticus Kánonokká; nem különbben két megüresült Kánonokrára, Tiszt. Sípos Antal Urat, az Ungvári Püspöki Lyceumban a' napkeleti nyelvek és Hermeneutika Professorát, és Tiszt. Durányi György Urat, Ns. Dorogh Hajdú város Parochusát és Esperestjét kegyelmesen kinevezni.

G ör ö g O r s z á g.

A' f. E. Mart. 22-kén, ugyanazon három Hatalmasságoknak, kik között a' Jul. 6-diki 1827 Londoni Tractatus szerzetett, Meghatalmazottjai által Londonban alá írott Protokollumnak foglalatja, — mellyről az Újságlevelekben többször emlékezet tette,

és a' mellyhez a' F. Porta a' Drinápolyi Békekötésnek X tizkelyében hozzá állott — itt következik:

Protokolluma

a' Mart. 22-kén 1829 a' Külső-Ministeri Hivatalban Londonban tartott Conferentziának.

Jelenvoltak: Nagy Britannianak, Frantzia Országának és Orosz Országának Meghatalmazottjai.

A' Szövetséges Hatalmasságoknak Meghatalmazottjai, minekutánna az A. B. C. es D. betűk alatt a' Protokollumhoz ide mellékelt Akta-darabokat *) megolvasták és fontolóra vették, a' következőket határozották:

A' Frantzia Országi és Nagy Britanniai Követek a' fényes Portánál, Konstántinápolyba való megérkezések után mindjárt Alkudozásokat nyissanak az ottani Török Országlószékekkel a' három Udvaroknak nevében, kik a' Jul. 6-iki 1827 Tractatust aláírták, Görög Országának Pacificatioja és jövőendő Organizatioja eránt, az alább elő adandó alapok szerént.

*) Ezen 4 Akta-darabok, mellyekben a' Conferentzia tagjai egyenként, liki a' maga Udvarának külön jegyzéseit és gondolkozását a' fennforgó tárgy eránt elő adta, nem közöltetnek.

Tudnivaló azonban, hogy minde-
 nik a Szövetséges Udvarok között fel-
 tartja magának azt a just, hogy az El-
 lenvetéseknek, melyeket a Porta a je-
 lenlévő Protokollumnál fogva vele köz-
 lendő Javallatok ellen tenne, fontosságát
 megvizsgálhassa; és abban az esetben, ha
 eféle ellenvetések töltetnének, más Javal-
 latokat lehessen köz akarattal felvenni,
 fundamentomnak maradván, annak min-
 denkori óhajta, hogy a kérdés, mel-
 lyel ezen szempillantásban foglalatoskod-
 nak, hamar eldöntessék.

A szárazföld és a Szigetek Ha- tárjának kiszabása.

Tétessék fel javallatul a Portának,
 hogy a Szárazföldi határ a Voloi Ten-
 ger öböl bemenetelénél kezdődjék; in-
 nen osztán megyen az Othrix (Hegy)
 tsuttságig, és követi ennek a Bértznek
 egész menetelét az Agraphától kelet-
 re fekvő tsuttságig, a mely pontnál ezen
 Hegy a Pindus lánzával egyesül. Ettől
 a hegytetőtől le megyen délre Leon-
 titostól, mely Török Országának ma-
 rad, az Aspropotamos völgyéig; Innen,
 keresztül hasítván a Makrineros Hegy-
 lánztot, és a hasonló nevű Szoros Utát,
 mely az Artai síkságról jő, Görög Or-
 szágha ejtven, fut az Ambraikia Oblön
 keresztül a tengerbe. Mind azon tartomá-
 nyok, melyek ezen Határlíneának délre
 esnek, az új Görög Stathoz tartoz-
 zanak.

A Moreával határos Szigetek,
 Euboea vagy Negroponte szigete,
 és a Cyclades név alatt esmeretes
 szigetek ennek a Statusnak egy részét
 tegeyék.

Az Adó.

Tétessék fel javallatul az Ottomán
 Portának, a három Udvaroknak nevé-
 ben, hogy a Görögök néki esztendőn-
 ként adót fizetnek, mellynek özveséges

summája 1,500,000 Török Piasterre men-
 jen. *)

Hogy azonban minden Perlekedés-
 nek eleje vélessék, a Török Piasternek
 a nehéz Spanyol Piasterhez való aránya,
 egyszer örökre, közös egyetértéssel meg-
 fog határozatni. **)

Tekintvén a szükségnek állapotját,
 mellyben Görög Ország vagyon, ki kell
 tsinálni, hogy Görög Ország, attól a pil-
 lantástól számlálván, mellyben az Adó-
 fizetésnek el kell kezdődni, az első esz-
 tendőre fizessen a Portának egy Sum-
 mát, mely sem kevesebb mint ötöde,
 sem több mint harmada az egész Adó-
 summájának, nem lehet. És ez a sum-
 ma évről évre nevedjék, míg nem
 4 esztendőnek lefolyása alatt az eszten-
 dei Adó, a kitett más fél milliom Pias-
 ternyi Maximumot eléri, mellyet osztán
 az Ország minden további levonás
 vagy akárminemű Potliék nélkül folyta-
 ban fizet.

A Kárpotlás.

Tétessék fel javallatul az Ottomán
 Portának, hogy a Jul. 6-iki 1827 Trac-
 tatusnak 2-dik Tzikkelyében említett
 Kárpotlás a következő módon intéztes-
 sék el:

Botsáltassanak elő jussaiknak keresésére:

1) Azok a Muzulman Privát-szemé-
 lyek, a kik a Görög Országba bele eső
 Vidékeken, mint tulajdonosok, földeket
 bírnak.

2) Azok a Muzulmán Privát sze-
 mélyek, a kiknek vagy úgy, mint Ha-

*) A Török piaster egy idő óta igen le-
 szállott belső botsében, minthogy a régiék
 helyett újak verettek, mindenkor több több
 elegyítéssel; úgy hogy most ha legtöbbre
 teszik is annak értékét húsz ezüst kraj-
 tzárt ér.

**) Egy nehéz Spanyol piaster mintegy 1
 for. 40 kr. Conv. Pénzben.

szonhúzókknak, vagy mint örökös Tiszteknek jövedelmek járt azoktól a' Vakufs-Ady-któl (kegyes Intézetektől), mellyek az ugyan azon Vidékeken fekvő Metsetekéi voltak; le vonván mindazáltal elébb a' summát, mellyel ezek a' Vakufok terhelve valának.

E' két Kategóriájú Muzulmán Privátoknak, kiknek keresetei fundamentosoknak elesmeretnek, szabadságában álljon sajátjaikat, lefizetvén elébb a' reájok zálogosított adósságokat, esztendő alatt eladni. Ha ezen kiszabott határidő alatt az eladás meg nem történék: akkor az ilyen el adatlan jószágok, Biztosok által megfognak betűltetni, és mihelyt a' Summának mennyisége, melly a' hajdani tulajdonosokat vagy azoknak Örököszeit illeti, meg leszen határozva, a' Görög Országi Igazgatószerk az elesmerett Hitelezőknek Adósleveleket fog adni a' Statusra, mellyek bizonyos időszakokban meg is fizettetnek.

A' Kereseteknek megítélése és a' jószágoknak megbetsülése bizattassék egy Egyes, Görögök és Muzulmán, mind két részről egyenlő számú, Tagokból álló Biztosságra, mellynek dolga legyen, minden Reclamatiokat a' legrövidebb idő alatt ki hallgatni, megvizsgálni és az elébe vitetendő Dokumentumoknak erejéről ítéletet hozni. A' Biztosság továbbá közönséges Principiumokat fog megállítani azon esetekre, mellyekben a' Reclamansnak Tanu-levelei a' Revolutio ideje alatt elvesztek, és ezeket a' Principiumokat az illető Feleknek tudtára adatja.

Hogy minden nehézségek, mellyek a' Görög és Ottomán Biztosok között ezen munkálkodásokban eredhetnének, megfajtatassanak; és egyszersmind olyan bánás-mód szerzettessék, melly ezen Számbavételeknek idejét megkurtítsa és minden egyes esetben véghatározást adhas-

son: tehát a' három Szövetséges Hatalmasságoknak Biztosaiból egy Biztosság állíttassék, melly mint Apelláló- és Elítélő-szerk, utolsó Bíróképpen, megítéljen minden Kereseteket, mellyek felett az Ottomán Biztosok és a' Görög Biztosok egy értelemre nem jöhettek.

A' Fő Uraság (Suzerenité)

Görög Ország, a' Portának fő Urasága alatt, olyan belső Igazgatás módjával fog bírni, melly a' vallásbeli és Kereskedési szabadságnak az Országban, mint szintén a' jól lételnek és a' tsendeségnek zálogául legalkalmasabb.

E' végre az Igazgatás, a' mennyire tsak lehet, a' Monarchia formájához fog közelíteni és egy Keresztyén Főre vagy Fejedelemre bizattatni, a' kinek hatalma az elsőszületés rende szerént firól fira szálljon.

Ezen Fejedelmet semmi esetben sem lehet olyan Familiáknak Hertzegeiből választani, a' kik azon három Státusokban, mellyeknek Követei a' Jul. 6-diki 1827 Tractatust aláírták, uralkodnak; és az első Választás a' három Udvaroknak és az Ottomán Portának egyetértésével fog megessni.

Hogy Görög Orzágnak jobbágyi volta a' Porta eránt kijelentessék: abban kell megegyezni, hogy az esztendei adónak fizetésén kívül, minden Görög Országi Fejedelem, ha az örökös halalom reá jut, tartozik a' Portától az Investiturát megnyerni, és midőn a' hatalmat által veszi, a' Pótlék-adót egy esztendőről megfizetni tartozik.

Abban az esetben, ha kihal az Uralkodó Ház, az új Fejedelemnek választásában a' Porta részt fog venni, valamint az elsőnek választásában is részt vészen.

A' Megkegyelmezés és Kiköltözési Jus.

Az Ottoman Porta tellyes és általános Kegyelmet fog hirdettetni, úgy hogy

egy Görög is, birodalmának egész kerületében, a Görög Országi felzúdulásban való részvételért ne háborgattassék.

A Görög Igazgatóság, a maga részéről hasonló bátorságot enged Görögország határain belől minden Keresztényeknek vagy Muzulmánoknak, a kik az ellenkező Féllel tartottak.

A fényes Porta azoknak a Görög jobbágyainak, a kik a Török földet elhagyni óhajtják, esztendei határ időt fog engedni sajátjaiknak eladására és a szabad kiköltözésre. Hasonló szabadságot enged a Görög Igazgatóság azoknak, a kik az Ottomán földre vissza térni jobb szeretnének.

A Kereskedési költsönös állás a Törökök és Görögök között későbbben meg határozottatik, mihelyt a jelenvaló Protokollumban megnevezett Pontok el lesznek intézve.

Frantzia Országnak és Nagy Britanniának Követei megfognak hívva lenni, hogy a Portától kikérjék a fegyvernyugvásnak fenn maradását, melly a Reis-Efendinek az Egyesült Hatalmasságoknak Képviselőihez a mult Eszt. Sept. Hav. 10-kén írott Levelebeli nyilatkozatása szerént, a Törökök részéről a Görögök ellen de facto fenn áll.

A három Udvarok midőn ennek a fegyvernyugvásnak lételebe, az ennek fenn maradására teendő lépésekbe, és a Konstantinápolyban Görögország sorának eldöntése eránt megnyittatandó alkudozásokba bizodalmodkat helyeztetik, — azt kívánják egyszermind, hogy a Görögök haladék nélkül szünjenek meg az ellenségeskedéstől minden pontokon, és az idő szerént való Görög Igazgatóság hívja vissza a Görög Seregeket, a Szövetséges Udvaroktól garántírozott Vidéknek határiba, mellyeken túl men-

tek*); a nélkül azonban, hogy ezen utolsó lépés, a jövendőbeli Görög Statusnak határiról való Kérdést előre eldöntse.

Az itt említett rendelkezések, mihelyt megkötöttek a Portával, a Jul. 6-diki Tractatus VI Tzikkelyének értelméhez képest, az aláírott Hatalmasságok közül annak Garantiája alá helyeztettesenek, a ki ezen kötelességet magára vállalni jönnek vagy lehetségesnek fogja tartani; mellynek (a Garantiának) munkasága és ereje, a mint a Jul. 6 diki Tractatusnak említett tzikkelye mondja, a fő Hatalmasságok-között további Kötéseknek tárgya legyen. Az mindazáltal már most is tudnivaló, hogy a kérdésben forgó Garantiának olyannak kell lenni, melly az Ottomán Portát minden ellenséges törekedés vagy tselekedet ellen a Görögök részéről, és a Görögöket minden ellenséges törekedés vagy tselekedet ellen a Porta részéről bátorságba helyeztesse.

Frantzia Országnak és Nagy Britanniának Követei nem léphetnek semmi Egyességre, melly a fenn elő adott alaptól eltávoznék.

Ambár Oroszország megegyezzen benne, hogy ezen alkudozásokban Némie Orosz Meghatalmazott képviselője

*) A régibb, Nov. 16-iki 1828, Protokollum szerént Görögország határozódikvala Moreában, a szomszéd Szigetekben, és a Cyclades szigetekben. — Tudva van egyéb aránt, hogy Gróf Capodistrias, midőn az Anglus Residenstől Davkins Úrtól, a ki néki ezt a Mart. 22-iki Protokollumot párban megküldötte, a Seregeknek visszahívása eránt meg szollíttatnék, a kívánságot nem tellyesítelte, és a melly Választ a Residensnek az Elölülő adott, azt az Argosi Nemzeti Gyűlés Aug. 3-ikán tökéletesen jóvá hagyta.

ne legyen: tudni való mindazáltal, hogy a' Londoni és Párisi Udvaroknak Képviselei az Alkudozásokat, Orosz Ország-
nak szintűgy, mint Angliának és Frantzia Orzágnak, a' nevében vigyék; és hogy minden Javallatokat a' három Udvaroknak, kik a' Jul. 6 diki Tractatust aláírták, részéről kell előterjeszteni és semmi olyatén kívánságot sem lehet megengedni, melly oda tzelozna, hogy Orosz Ország egyenesen vagy mellesleg a' szóban forgó alkudozásokból, vagy azoknak Resultatumából kúrekesztessék.

Frantzia Orzágnak és Nagy Britanniának Képviselei minden, tehetségekben álló, eszközök által iparkodni fognak a' Portának reábírására, hogy fogadná el azon javallásokat, mellyeknek feltevésére meglesznek bízva. Akármint álljanak a' dolgok, ezen javallatokra hamari feleletet fognak az Ottomán Udvar-
tól kívánni.

A' hivatalos tudósítások, mellyekre az Alkudozások alkalmatosságot szolgáltatnának, együtt késziltessenek, és a' két Követek által hármás párba legyenek aláírva, a' három szövetséges Hatal-
mosságok számára.

E' jelenvaló Protokollum a' Követeknek Instructio gyanánt fog szolgálni a' Portával megnyitandó alkudozásoknak alapjaira és azoknak folyása közben való magok mihez tartására nézve.

Ő Fgének az Orosz Tsászárnak Meghatalmazottja forma szerént kinyilatkoztatta, hogy ő néki Monarchájától hatalom adatott megegyezni benne, hogy Frantzia Orzágnak és Nagy-Britanniának Követei az Ottomán Portával Ő Ts. Felségének nevében alkudozzanak, és ettől a' pillantástól fogva a' nevezett Követeket úgy kell tekinteni, mint a' kik az — Orosz Ország részéről a' fentebb kitétt alapok és feltételek szerént való

— Alkudozásokra a' szükséges meghatalmazással bírnak.

Frantzia Orzágnak és Nagy Britanniának Meghatalmazottjai kijelentették, hogy ezen Nyilatkoztatásnak következtetésében, és a' jelenvaló Protokollum tzeljének elérésére, Udvaraiknak Képviseleit az Ottomán Portánál, a' nélkül, hogy más formalitásokra szükség lenne, elegendően meghatalmazottaknak fogják tartani, az alkudozásoknak mind az Orosz Tsászárnak mind respectivus Monarcháiknak nevében való vitelére, és hogy azok parantsolatot fognak venni, hogy haladék nélkül menjenek Konstantinápolyba és az Alkudozásokat; a' három szövetséges Udvaroknak közös nevében, a' fentebbi közös egyetértéssel megállított alapok és feltételek szerént nyissák meg.

(Aláírás)

Aberdeen.

Hertzeg Polignac.

Lieven.

Nagy Britannia.

London Oct. 24-kén. Az Orosz Követ és Gróf Matuscevitcz, a' kik gyakori Conferentziáikat folytatják a' külső Ministerrel, Oct. 22-kén Hertzeg Laval-Montmorencyvel a' Frantzia Követtel tartottak értekezést. — Oconnel Úr felgyógyult.

Frantzia Ország.

Páris Oct. 26-kán. A' Király Fontainebleaut elhagyván, Oct. 24-kén Párisba vissza tért, 's másnap reggel Rives Úr az Éjszak Amerikai rendkívülvaló Követ, Meghatalmazó levelét Ő Fgének benyújtotta.

Toulon Oct. 29-kén. A' Scipio Lineahajó, melly több ízben parantsolatot kapott a' kiindulásra; 's mindan-

nyiszor hirtelen másikat a' maradásra, most végtére azt az útasítást vette, hogy az elmenetelről egészen letévén vitorláit szedje le. — Az O ise Korvét eleseget viszen az Algírt rekesztve tartó Frantzia hajóknak.

Ch ampollion Úrtól, Égyiptomból levelek érkeztek Párisba. Az utolsó levél Jul. 4 ikéről vagyon dátálva, mellynek írásakor a' tudós útazók éppen készen voltak a' Biban-EIMoloki Királyi temetőknek (Thébében) megvizsgálásával. Öt hónapokat töltöttek az Útazók ezen Királyi Katakombákban és munkájilknak sikere felette interessans. A' többek között találtak itten Champollion Úrék egy Mutató táblára, mellyen a' Tsillagzatoknak feljövetele az Esztendő Hónapjainak minden óráira felvagyon jegyezve. Ez, egy Astromiai Emlék a' legrégibb időből. — Egy Párisi Tudós szomban kérdésbe teszi, 's némineműképpen kétségbe is hozza, hogy lehet e' a' Champollion Úr felfedezéseinek és magyarázatjainak hitelt adni? minnek utánna tudjuk, hogy az Égyiptomi Anyanyelv, mellyen ama Hieroglyphumok íráttattak, réges régen elveszett, és a' kihölt leánya is (a' Koptus nyelv) tsak annyiban esméretes, a' mennyiben a' rajta megmaradott egy két Bibliái töredékelből szabad hozzá vetni. Mert ha szinte megkellelnék is engedni, hogy a' Champollion Úr fejtegetései és magyarázatjai a' Koptus nyelv segítségével szerentsésen estek: honnan leszünk benne bizonyosok, hogy mi igazán az Anyanyelvnek értelmét, és nem a' késő leányának dadogásait halljuk?

B u r k u s O r s z á g.

A' Burkus Status-Újság jelenti Drinápolyból Sept. 28-káról, hogy a'

Nagy Úr a' Drinápolyi békességet meg erősítette; de magát a' Béke kötést mind ez ideig nem közli a' Státus Újság (hihetően azért, mert Sz. Pétervárában még nintsen hivatalosan kihirdeítve) A' többi Berliini Újságlevelek közlik ugyan a' Béke Kötés pontjait, de azzal a' hozzátétellel, „hogy annak valóságos igyen léteről nem felelnek.“

O r o s z O r s z á g.

Ilona Nagy Hertzeg Aszszony, leányával Mária Michailovna Hg Kis-Aszszonnyal Oct. 17-kén Pétervárába szerentsésen, haza érkezett.

Persiai Hertzeg Chosrev-Mirza, követségében, mellyct Nagyatyja a' Sakh reá bizott, eljárán — Oct. 18-kán bútsú-audientzián volt a' Tsászárnál, és a' Tsászárnénál. — Gen. Popoff és Gener. Hesse mind ketten gyémántokkal ékes aranykardot nyertek a' Tsászártól. A' kardra metszve e' vagyon „A' Vitézségért.“

L e n g y e l O r s z á g.

V a r s ó Oct. 29-kén. Hogy az Orosz fegyvereknek az utóbbi Török háborúban vett diadalmi Lengyel Országban is örök emlékezetben légyenek, O Fge a' Tsászár a' Drinápolyban nyertt győzedelmi jelek közzül egy zászlót és 3 Lófarkat V a r s ó városának ajándékozott. Ezen ajándéknak következésében holnap a' Szent János templomában pompás Isteni tisztelet fog tartatni a' Tisztviselőknak jelenlétében, és a' diadalmi jelek ugyan azon szent helyre fognak letétetni, a' hol már egy hasonló zászló függ, mellyet III János Királynak győzedelmes Seregei nyertek a' Törököktől.

Belga Ország.

A' General-Statusoknak gyűlését Hágában Ő Fge a' Király Oct. 19-kén megnyitotta. Az Első Háznak Elölülője Gróf Lombize. — Az Alsó Ház Corver Hoofst Urat (Amsterdami Követ, a' Liberálisok között) választja az Elölülő-ségre első Candidatussá. A' választást Ő Fge megerősíti 's Corver Hoofst Ur Oct. 22-dikén az Elölülői széket elfoglalja.

Elegyes Dolgok.

Gróf Diebitsch-Sabalkánszkynek Ős-elejről a' Berliui Újságban ezeket olvassuk: „Gr. Diebitsch nemzetsége egy a' legregibb Nemes-familiák közül Sléziában, nevezetesen a' Glogaui Hertzegségben, a' hol ősi jószágai fekszenek. Több tagjai ezen Háznak úgy említettek azon Tartomány történetében, mint megkülönböztetett érdemű férfiak. A' Glogaui krónikában feljegyeztetett, hogy már a' 15-dik század elején mind a' hadi szolgálatban, mind a' politikai tisztégek viselésében kimutatták magokat. A' Sléziai Hertzegyek alatt is jelesen vitézkedtek a' Pruszsiai Vitézrend ellen a' 15-dik században. Később a' 16-dik században, midőn Slézia az Austriai Ház uralkodása alá esett, a' Diebitschek, mint a' Sléziai Hertzegségben legregibb familiából valók, nagy Udvari és más Országos hivatalokat viseltek. Legnevezetesebb volt ezek között Ns. Diebitsch János, a' ki 1529-ben, midőn Soliman Tsászár Bétsét ostromlotta a' Törökök ellen ditsőségesen harczolt. A' Törökök többet elvesztvén az ostromlás alatt 60 ezer embernél, kénytelenek voltak Oct. 15-dikén Béts alól vissza menni. Nevezetes dolog, hogy ezen Diebitsch-

nek, a' ki 1529-ben a' Herestyénségnek akkori fővárosát a' leghatalmasabb Sultán ellen oltalmazni segítette, egy maradéka 1829-ben, az ősi vitézi bátorságot az újabb idők haditudományával egyesítvén, éppen 300 esztendő múlva 1829-ben, ugyan azon hónapban a' Török birodalom fővárosához közelítvén, győzedelmes seregeivel azt rettegette, 's békességre kényszerítette.

Magyar Ország.

Szegvárról, Oct. 7-dikén. Ts. Ns. Csongrád Vármegyének Tisztújító Gyűlésében, melly Méltóságos Bárá Orczy Lőrincz Úrnak, mint ezen Ns. Megye Fő Ispányi Administratorának Elölülése alatt tartatott, felkiáltásbeli szavazás által az eddig volt Tisztviselők szinte mindnyájan újra elválasztattak. E' szerint: Ordin. Vice Ispány Mgs Babarczy Imre Úr. Fő Notárius Tek. Bene József, és második, Fő Notáriusi tizimel, Tek. Kaszap Mihály Urak. — Levéltárnok, Ts. Vidovich Mihály Úr. — Fő Szolga Bírak, Ts. Kárász Beniamin, és Müller Ignácz Urak; Al-Szolga Bírak: Ts. Beniczky Miklós és Horváth Lajos Urak. Fő Adószedő Ts. Litasz Adalbert Úr; Fő Fiscalis Ts. Nagy Ferentz Úr. Ts. Kamocsay Sándor Úr, mint rendes Tábla Bíró, ezen hivatalát letévén, helyébe Ts. Dobossy Lajos Úr választatott Tábla Bírónak.

Tudományos Jelentés.

Dentitio prima et secunda investigationibus novis illustrata cum tabulis quatuor litho impressis. Auctore Daniele Lészai de Fogaras, Medicinae Doctore et Odontologiae magistro. Vindobonae 1829. apud Solinger. p. 110. 8.

Melly nagy befolyások legyen a' Fogaknak a' gyomor könnyebb emésztésére, a' tiszta érthető beszédre, az ábrázatnak szépségére és kedvességére, azt minden nagyon jól tudja. — Nem tsuda tehát, hogy a' Fog orvos tudomány már a' Görögök és Romaiak előtt is esméretes volt. Az újabb időkben inkább a' Frantziák és Anglusok fordítottak réa nagyobb figyelmet, — Németországban későbbre kezdette az orvosokat foglalatoskodtatni, — és a' legelső Professori szék a' mi ditsőségesen uralkodó Fejedelmünk Kormánnya alatt állott legelsőben fel ez előtt 9 esztendővel. — Dr Lészai már több időtől fogva igyekezett magát ezen tudományban különösebben is tökéllésíteni, és Professor Carabelli, kinek is az orvosi tudomány ezen ágában szerzett érdemei és különös ügyessége mind ezen Ts. K. Fő városban, mind a' két magyar hazában eléggé esméretesek, látván a' nevezett Dr Úrnak ezen tudomány eránt való nagy kedvét és szorgalmát; nemcsak szerzett tanasztalásait vele örömet közlötte, hanem szép gyűjteményét és műhelyét is előtte mindég nyitva tartotta. — Fel lévén már Dr Lészai a' meg kívántató esméretekkel készülve, az orvosi karba lett felvétetésekor a' fog jövést választotta magának felszenteltetési (inauguralis) Thémául. Az egész munka két szakaszokra oszlik; ezeket megelőzi egy értekezés az emberi fogakról egy átallyában. Az első szakaszban szolt a' Tej fogaknak (dentes lactei) formálódásokról, kijövésekről, és az azokkal egybe köttetni szokott nehézségek elhárításáról. A' másodikban, az állandó fogak jövésekkor némelly tévelygések elkerülésére a' szü-

léknek ajánl egy fog tabellát, — és azoknak rendetlen helyt való megjelenésekre téssen figyelmetessé, — ezeknek betegségeit tsak rövideden említi, és mint egy tsak útát mutat, későbbben a' fogak betegségei ezen móddal való kidolgozására. — Ezen munkát tehát, melynek szorgalommal lett kidolgozását és practicus hasznát a' Competens bírák is nagy megeledeéssel megesmérték, nemtsak minden Orvosnak, de más értelmes Szüléknek is ajánlhatjuk, kiknek gyermekeiknek a' fog jövéskor származandó alkalmatlanságok elkerülésére magok alkalmaztatások és helyes intések közöltetnek. — (A' munka német nyelvre is lefordítva nem sokára megfog jelenni). A' munkátskához tartozó köre metszett igen szép táblákat Erdélyi hazánkfia a' derék festő és Lithographus Szabó János készítette.

Dr Lészai nemsokára vissza fog hazájába Erdélybe, mint Szászvárosi Physicus, utazni, 's viszen magával egy magyar születésű Prof. Carabelli műhelyében tanult mechanicust, és ott a' fogak betegségeivel különösebben is foglalatoskodván; mint Orvos és Fogorvos kettős mértékben fog. Hazájának hasznos szolgálatot tenni. —y

A' pénz folyamát Növény 5-dikén;
közép ár:
A' Státus' 5p. Centes Obligátiói 105
Az 1820-béli sorsosok, 174 1/2
Az 1821-béli hasonlók, 152 3/4
Bétsvárosa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligátiói, 59 for. keltek, mind Conv.
A' Bank-Aktiák keltek 1240 9/10 for. ton,
Conv. Pénzben.

Szerkeztető és Kiadó M á r t o n J ó s e f, Professor. (Untere Bäcker-Strasse Nro 742.)

Nyomatató Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro. 752.)